

ПРОЕКТНИЙ ПІДХІД ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИКЛАДАЧА

Високий динамізм і складність зовнішнього середовища накладають відбиток на діяльність усіх підприємств та організацій. Не є виключенням і вищі навчальні заклади. Становлення і розвиток інформаційного суспільства також впливають на розвиток вітчизняної освіти. У цих умовах змінюються вимоги до викладача і його ролі в процесі освіти.

У ході переходу на освітні стандарти нового покоління слід очікувати на серйозні структурні перетворення, втрату актуальності багатьох вузьких спеціальностей і спеціалізацій і, як наслідок, змін у кількісних і якісних характеристиках викладацького складу. За таких обставин особливо актуальним стає питання конкурентоспроможності викладача.

Конкурентоспроможний викладач вишу — це спеціаліст, який має навички та якості, що властиві конкурентоспроможній особі професіонала, який орієнтований на професійні цінності, основою яких є визначений «етичний фундамент» — інтелігентність; який здатен знаходити «динамічний баланс» між даними компонентами та потребами споживачів освітніх послуг — студентів. Для викладача такого рівня, що являє собою ретранслятор професійно-особистісних якостей і способів діяльності для майбутнього конкурентоспроможного, компетентного спеціаліста, характерною особливістю є здатність досягнути поставленої мети в різних, освітніх ситуаціях, що швидко змінюються, за рахунок володіння методами рішення більшого класу професійних завдань засобами сучасного інструментарію.

Однак окрім навчальної діяльності кожен викладач здійснює наукову, методичну та організаційно-виховну роботу. І якщо розглядати кожен з цих видів робіт відокремлено, то в умовах прискорених перетворень виконувати ці різнопланові види діяльності в достатньому обсязі з відповідною якістю стає все складніше. За результатами дослідження "Професійне і соціально-економічне становище викладачів", проведеного в Україні влітку 2013 року, викладачі українських вишів працюють вдвічі більше, ніж їхні закордонні колеги. При цьому половина викладачів вищих навчальних закладів України отримує за свою роботу менше 3 тисяч гривень на місяць.

За таких умов ефективною є реалізація проектного підходу до роботи викладача. При використанні проектної структури збільшується кількість залучених до процесу учасників, причому це залучення носить не випадковий характер. При переході на даний вид структуризації робіт насамперед необхідне обґрунтоване включення до «портфеля» викладача дисциплін, близьких до сфери його наукових інтересів. У рамках такої

структури можливе формування творчих альянсів викладачів, студентів, аспірантів і практиків.

Таким чином, необхідність реалізації проектного підходу в діяльності викладача обумовлена сучасними реаліями в галузі вищої освіти і є обов'язковою умовою забезпечення гідного рівня «конкурентоспроможності» кожного викладача.

Ю.М. Юрченко

ЯК ДОПОМОГТИ СТУДЕНТАМ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ

Вже багато років академія зіштовхується з таким явищем, як працюючий студент денної форми навчання. У зв'язку з цим викладачі нарікають на погіршення відвідування студентами занять, зниження якості та своєчасності виконання навчального плану і, нарешті, на погіршення рівня підготовки працюючих студентів.

За даними соціологічного опитування, працюють приблизно 75 % студентів-старшокурсників. Більше 90 % непрацюючих студентів бажали б суміщати роботу з навчанням.

За спеціальністю, на жаль, працює лише незначна кількість.

Для покращення якості навчання працюючих студентів можна рекомендувати таке:

- забезпечити посилення індивідуальної роботи з працюючими студентами шляхом збільшення індивідуальних завдань з дисциплін за умови скорочення аудиторних занять;
- формувати тематику курсових і дипломних проектів і робіт з урахуванням змісту роботи студентів;
- проводити практику за містом роботи студентів;
- реалізовувати дистанційні технології з окремих навчальних дисциплін;
- створити навчальні інтернет-портали з відповідним інформаційно-методичним забезпеченням навчальних дисциплін кафедр з урахуванням потреб працюючих студентів;
- удосконалити рейтингові системи оцінювання з урахуванням особливостей навчання працюючих студентів;
- забезпечити вивчення думки працюючих студентів щодо їхніх навчальних проблем і побажань з організації навчального процесу тощо.

Проблема навчання працюючого студента є досить актуальною і потребує негайного вирішення.